

SİRKÜLER: 2020/2: Geçici Süre İle Uygulanmaya Başlanan İhracat Bedellerinin Tamamının Türkiye'ye Getirilmesi Zorunluluğu Kalıcı Uygulama Haline Getirildi, Bedelin en az %80'inin Bir Bankaya Satılması Zorunluluğu ise Kaldırıldı

Resmi Gazetenin 04 Eylül 2018 tarihli sayısında yayımlanan Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Karara İlişkin Tebliğ (Tebliğ No: 2018-32/48) ile Türkiye'de yerleşik kişiler tarafından gerçekleştirilen ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin fiili ihrac tarihinden itibaren 180 gün içinde ihracata aracılık eden bankaya transfer edilmesi ve bedellerin en az %80'inin bir bankaya satılması zorunluluğu getirilmişti. Altı aylık geçici süre ile uygulamaya sokulan bu düzenlemenin süresi daha sonraki tebliğler ile 18 ay olarak uzatılmıştır. 31 Aralık 2019 tarihli Resmi Gazetede (5. Mükerrer) yayımlanan tebliğ (Tebliğ No 2019-32/56) ile uygulamaya ilişkin önemli değişiklikler yapılmıştır.

Yapılan değişiklik ve düzenlemeler aşağıda başlıklar altında özetlenmiştir:

1- İhracat Bedellerinin %80'inin Bir Bankaya Bozdurulma Zorunluluğu Kaldırıldı.

İhracat bedelinin tamamının fiili ihracat tarihinden itibaren 180 gün içinde getirilme zorunluluğu ise devam ediyor.

2- İhracat Bedellerinin Getirilmesine İlişkin Düzenleme Kalıcı Hale Getirildi

Tebliğin 10 uncu maddesiyle, 2018-32/48 sayılı Tebliğin 13 üncü maddesinin 2 nci fıkrası olan "*Bu Tebliğ hükümleri yürürlük tarihinden itibaren 18 ay süresince geçerlidir.*" hükmü yürürlükten kaldırılmıştır. Böylelikle, ihracat işlemlerine ilişkin bedellerin, ihracata aracılık eden **bankaya transfer edilmesi veya getirilmesi zorunluluğu kalıcı** hale getirilmiştir.

3- İhracat Bedelinin Beyan Edilen Dışında Farklı Bir Döviz Cinsi Olarak Getirilmesi Mümkün Hale Getirildi

İhracat bedellerinin beyan edilen döviz karşılığında farklı bir döviz cinsinin veya Türk parası üzerinden yapılacağı beyan edilen ihracatın karşılığının döviz getirilmesi mümkün hale getirilmiştir.

4- Vadeli İhracatta Dövizin Yurda Getirilmesindeki Süreler Yeniden Düzenlendi

İhracat işlemlerine ait sözleşmelerde bedellerin tahsili için fiili ihrac tarihinden itibaren 180 günden fazla vade öngörülmesi durumunda, bedellerin vade bitiminden itibaren 90 gün içinde yurda getirilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir.

5- Görünmeyen İşlemlere İlişkin Yapılabilecek Transferler Sınırlandırıldı

- İhracatla ilgili navlun, sigorta primi, komisyon, ardiye, depolama, antrepo, gümrük resmi, harç ve faktoring masrafları ile uluslararası para piyasalarında geçerli faiz oranlarını geçmemek üzere iskonto giderleri gibi masraflar için yapılacak indirimler ile konsinyasyon yoluyla ihrac edilen mallarla ilgili nakil, muhafaza, bakım ve fümügasyon, rafa (manipulasyon), satış ve benzeri masrafların ihracat bedelinden mahsubuna dair düzenleme korunmuş ancak belirtilen masraf ve indirimlere ilişkin döviz transfer taleplerinin görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde bankalarca incelenip sonuçlandırılacağına dair düzenleme yürürlükten

kaldırılmıştır. Bu durumda adı geçen bedellerin yurtdışına transferine izin verilmediği anlaşılmaktadır.

- Ticari teamüllerin gereği olarak satış akdinde veya akreditiflerde ayrıca varış yerinde tartı ve analiz yapılması şartı bulunuyorsa, tartı ve analiz sonucunda tespit edilen vezin noksanlığı veya kalite farkı ile ekspertiz ve tahkim ücretleri ve rafa (manipülasyon) masraflarının (hariçteki gözetme şirketleri ücretleri dahil) mal bedelinden mahsubuna ilişkin düzenleme korunmuş ancak belirtilen fark ve masrafların döviz transfer taleplerinin görünmeyen işlemlere ilişkin hükümler çerçevesinde bankalarca incelenip sonuçlandırılacağına dair düzenleme yürürlükten kaldırılmıştır. Bu durumda adı geçen bedellerin yurtdışına transferine izin verilmediği anlaşılmaktadır.

6- İhracat ve İthalat Hesaplarının Mahsubu Maliye Bakanlığı'nca Yapılacak Düzenlemeye Göre Mümkün Olacak

Dış ticaret mevzuatı hükümleri çerçevesinde gerçekleştirilen mal ihraç ve ithalinde, tarafların aynı kişiler olması ve ihraç bedellerinin yurda getirilme süresi içinde kalınması kaydıyla, mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubu mümkün iken, bu tebliğ ile mal ihraç ve ithal bedellerinin bankalarca mahsubuna ilişkin esasların Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirleneceği hükme bağlanmıştır.

7- İhracat Hesaplarının Kapatılmasında "İhracat Bedelleri Kabul Belgesi" Düzenlenecektir

Ticari amaçla mal ihracında, bedelleri yurda getirilme süresi içinde gelen ihracat ile ilgili hesapların aracı bankalarca kapatılmasında Tebliğin ekinde yer alan "İhracat Bedelleri Kabul Belgesi" düzenlenecektir. Ancak İhracat bedellerinin takip edileceği bilgi sistemi Hazine ve Maliye Bakanlığınca uygulamaya alınana kadar İhracat Bedeli Kabul Belgesi yerine bankalarca Döviz Alım Belgesinin kullanılması mümkün görülmüştür.

8- Mücbir Sebeplerle İhracat Hesaplarının Kapatılamamasına Yönelik Düzenlemeler

Mücbir sebeplerin varlığı nedeniyle Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce verilen 24 aylık ek sürenin sonunda mücbir sebebin devamının belgelenmesi halinde açık ihracat hesabının kapatılmasına ilişkin talepler Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılacaktır.

Mücbir sebep halleri dışında kalan, ancak bedel getirme süreleri içerisinde ihracat bedelinin yurda getirilmesine engel olan ve resmi kayıtlarla tevsik edilebilen durumlar Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince haklı durum olarak değerlendirilebilecektir. Bu düzenleme ile, tebliğde sayılan mücbir sebep halleri dışında da ihracat bedelinin getirilmesini engelleyebilecek haklı nedenler olabileceği dikkate alınmış ve bunu takdir yetkisi Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerine verilmiştir.

9- İhracat Bedellerine İlişkin Terkin Uygulaması Yeniden Düzenlenmiştir.

Tebliğin 10. Maddesinde yapılan değişiklik ile ihracat bedellerine ilişkin terkin uygulaması yeniden düzenlenmiştir. Karşılaştırmalı olarak eski ve yeni düzenleme aşağıda gösterilmiştir:

Eski Uygulama	Yeni Uygulama
<p>Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;</p> <p>a) 100.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, mücbir sebeplerin varlığı dikkate alınmaksızın beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,</p> <p>b) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, bu Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebep halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin % 10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,</p> <p>terkin edilmek suretiyle kapatılabilmekteydi</p>	<p>Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla;</p> <p>a) 30.000 ABD dolarına kadar noksanlığı olan ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline ve toplam beyanname tutarına olan oranına bakılmaksızın,</p> <p>b) 30.000 ABD dolarından yüksek olmakla birlikte 100.000 ABD doları veya eşitini aşmayan, beyanname veya formda yer alan bedelin %10'una kadar noksanlığı olan (sigorta bedellerinden kaynaklanan noksanlıklar dahil) ihracat hesapları doğrudan bankalarca ödeme şekline bakılmaksızın,</p> <p>c) 200.000 ABD doları veya eşitini aşmamak üzere, 9 uncu maddede belirtilen mücbir sebep ve haklı durum halleri göz önünde bulundurulmak suretiyle beyanname veya formda yer alan bedelin % 10'una kadar açık hesaplar ilgili Vergi Dairesi Başkanlığınca veya Vergi Dairesi Müdürlüğünce,</p> <p>terkin edilmek suretiyle kapatılacaktır.</p>
<p>Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılmaktaydı.</p>	<p>Her bir gümrük beyannamesi itibarıyla, 200.000 ABD doları veya eşitini aşan noksanlığı olan açık hesaplara ilişkin terkin talepleri Tebliğin 9 uncu maddesinde belirtilen mücbir sebepler ile haklı durumlar göz önünde bulundurulmak suretiyle Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından incelenip sonuçlandırılacaktır. (Değişiklik yok)</p>

Bankalarca yapılabilecek terkin işlemleri 90 günlük ihtarname süresi içerisinde ilgili Vergi Dairesi Başkanlıkları veya Vergi Dairesi Müdürlüklerince gerçekleştirilecektir.

10- Tebliğden Önceki İhracat Hesaplarının Durumu

Bu tebliğin yürürlüğe girdiği 31.12.2019 tarihinde açık bulunan ihracat hesapları için, bu Tebliğin ihracatçı lehine olan hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir. Bu durumda 31.12.2019 tarihinde açık bulunan ihracat hesapları açısından tebliğde ihracatçı aleyhine yapılan düzenlemeler değil eski tebliğde belirtilen düzenlemeler dikkate alınacaktır.